

Diriģents un komponists **JĀNIS MEDIŅŠ** (1890 - 1966) ir latviešu akadēmiskās mūzikas atslēgpersona: latviešu mūzikas klasiķis, latviešu nacionālās operas pamatlicējs un skaistu melodiju autors.

Kā uzsver muzikoloģe Ingrīda Zemzare, "Jāņa Mediņa mūžs ir cieši saistīts ar Latvijas likteņgriežiem. Komponists veidojas un top kopā ar Latvijas valsti un kopā ar šo valsti piedzīvo visu tās spožumu un postu. Mediņa daiļrade ir kā spogulis Latvijas vētru un dziņu laikmetam, kurā tika veidota jaundzimusī nacionālā mūzikas māksla – līdzvērtīga starp citām jaunu nāciju kultūrām visā Austrum un Centrāleiropā."

Jānis Mediņš ir vairāku latviešu mūzikas žanru pirmatklājējs. Dalīdams ar Alfrēdu Kalniņu latviešu klasiskās nacionālās operas pamatlicēja godu, Mediņš ir arī mūsu pirmā klavierkoncerta (1932), pirmā baleta "Mīlas uzvara"(1934), pirmā klavieru trio (1930), pirmo viendabīgu simfonisku tēlojumu ("Imanta" (1923), "Zilais kalns" (1924) autors.

Jānis Mediņš - Latvijas Konservatorijas profesors (1920- 1944), redzamākais latviešu simfoniskā orķestra diriģents 20. gadsimta pirmajā pusē (no 1920. līdz 1928. gadam operā, no 1928. līdz 1944. gadam - Radiofona simfoniskajā orķestrī, kas tagad ir Latvijas Nacionālais simfoniskais orķestris).

Būdams Radiofona orķestra galvenais diriģents, Jānis Mediņš cenšas atsvaidzināt koncertu repertuāru ar jaunām un modernākām kompozīcijām. Un vienmēr nenogurstoši cenšas popularizēt latviešu mūziku – visu jaunāko, kas vien vērtīgs radīts. Tieši pēc Mediņa ierosinājuma 20. gadsimta 30. gados Radiofona orķestris sāk uzstāties arī Jūrmalas vasaras sezonas koncertos Dzintaros. Tas ir bagāts, nozīmīgām radošām iecerēm piepildīts laiks.

Taču 1940. gadā Latvija atkal tiek ierauta vēstures dzirnās. Tas atsaucas arī uz norisēm mūzikas dzīvē. Vēloties saglabāt brīvību sev un savai mākslai, Jānis Mediņš ar ģimeni 1944. gada augustā dodas bēgļu gaitās, un par viņa dzīvesvietu līdz mūža nogalei kļūst Stokholma.